

COUNTRY FACT SHEET ON RBs: BELGIUM

BELGIUM			
	2008	2014	2015
Name	referentiebudgetten voor sociale participatie	reference budgets for social participation (ImPROvE)	reference budgets for social participation (EC-Pilot project)
Year of first construction	2008	2014	2015
State of use	in use	in use for cross-national research	in use for cross-national research
Key moments	<p>2006: start of research on the request of Public Centres for Social Welfare (PCSWs)</p> <p>2008: RBs for social participation for 17 household types, living in Flanders</p> <p>2010: RBs for Brussels and Walloon (+ additional HH types and living situations) on request of the federal government</p> <p>2010: peer review on reference budgets (EC)</p> <p>2012: PhD on RBs by Storms</p> <p>2013: full update</p> <p>2014: first labour court decision based on RBs</p> <p>2013-2018: development of four online tools for evaluating individual living situations in the context of:</p> <p><i>REMI, 2013</i>: additional income support by PCSWs</p> <p><i>STUFI, 2013</i>: financial support of students by Universities & U Colleges</p> <p><i>MELISA, 2018</i>: debt rescheduling</p> <p>2018: Flemish government: housing policy plan that includes RBs based indicator for monitoring housing affordability</p> <p>6/2018: full update</p>	<p>2012: start of WP13 of the <u>ImPROvE</u> project (run by CSB, Belgium).</p> <p>2012 - 2014: Compiling the baskets, based on one theoretical and methodological framework for six European cities. Starting point was a common list of goods and services, that was adapted by each country partner in function of differences in institutional settings, climate, culture, and the availability and prices of goods and services.</p> <p>2014: comparable reference budgets for Antwerp, Athens, Barcelona, Budapest, Helsinki and Milan.</p> <p>2015: Intersentia/FISS prize for the best previously unpublished paper presented at the 2014 FISS Conference held in Sigtuna, Sweden</p>	<p>12/2013: start of European Reference Budgets Network <u>project</u> (run by CSB & Applica, Belgium)</p> <p>4/2014: <u>review</u> of current state of play on reference budgets practices in Europe</p> <p>4/2015: proposal for a <u>method</u> for the construction of comparable reference budgets in Europe</p> <p>10/2015: <u>final report</u> with three cross-nationally comparable baskets (health care, personal care, housing) for the capital region in eight EU countries and a food basket for the capital region in 26 EU countries</p> <p>6/ 2015: concluding <u>seminar</u></p>
Geographical focus	Flanders Wallonia & Brussels: not updated yet	Antwerp	Brussels
Data used	<ul style="list-style-type: none"> - (inter)national or regional guidelines - scientific and expert knowledge - data from Focus group discussions - data from Delphi survey - survey data 	<ul style="list-style-type: none"> - (inter)national or regional guidelines - scientific and expert knowledge - data from Focus group discussions - survey data 	<ul style="list-style-type: none"> - (inter)national or regional guidelines - scientific and expert knowledge - data from focus group discussions - survey data
Household types	27 household types, various living	single man; single woman;	single man; single woman;

	conditions extrapolation to all households with <u>budget calculator</u>	single woman+1 child; man&woman+2 children	woman+2 children; man&woman+2 children
Institutions involved	run by Centre for Budget advice and budget research (<u>CEBUD</u>) in cooperation with <u>CSB</u>	Six institutions involved, run by <u>CSB</u> , Belgium	54 institutions involved, run by <u>CSB</u> and <u>Applica</u>
Key publications	see below	see below	see Below
Updates	yearly pricing 5-yearly rebase	-	-
Last update	2018	n/a	n/a

Reference: EU Platform on Reference Budgets (2018). Country fact sheet on reference budgets in Belgium, July 2018, Antwerp: EPRB.

All available publications about RBs in Belgium

- Bogaerts, K., Hufkens, T., Storms, B., & Verbist, G. (2014). De sociale doelmatigheid van financiële tegemoetkomingen voor studenten: kostendekking en verdelingsanalyse van studietoelagen, kinderbijlagen en fiscale voordelen. *Flemosi Discussion Paper*- 31.
- Carrillo-Álvarez, E., Penne, T., Boeckx, H. Storms, B., Goedemé, T. (2019). Food Reference Budgets as a Potential Policy Tool to Address Food Insecurity: Lessons Learned from a Pilot Study in 26 European Countries. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 16(1).
- De Schutter, J., Storms, B. (2016). Hoeveel kost energie minimaal? De ontwikkeling van een normatief energiebudget. *Vlas-studies* 31. Antwerpen: Universiteit Antwerpen.
- De Schutter, J., Storms, B. Penne, T. (2016). Hoeveel bedraagt de minimale kostprijs voor energie in Vlaanderen. In: Oosterlynck, S., Raeymaeckers, P., Delbeke, B., Ghys, T., Debruyne P. en Coene, J., *Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2016. Blik op energiearmoede*. Acco: Leuven, p.99-123.
- Devuyst, K., Storms, B., Penne, T. (2014). Methodologische keuzes bij de ontwikkeling van referentiebudgetten: welke rol voor focusgroepen? *VLAS-Studies*, (19), Antwerp: Vlaams Armoedesteunpunt.
- Goedemé, T., Penne, T., Hufkens, T., Karakitsios, A., Bernát, A., Simonovits, B., Carillo Alvarez E., Kanavitsa, E., Cussó Parcerisas, I., Riera Romaní, J., Mäkinen, L., Matsaganis, M., Arlotti, M., Kopasz, M., Szivós, P., Ritakallio, V.-M., Kazepov, Y., Van den Bosch, K. & Storms, B. (2017). What Does it Mean to Live on the Poverty Threshold? Lessons From Reference Budgets. *CSB Working Paper* n°1707. University of Antwerp: Herman Deleeck Centre for Social Policy.
- Goedemé, T., Penne, T., Hufkens, T., Karakitsios, A., Bernát, A., Simonovits, B., Carillo Álvarez, E., Kanavitsa, E., Cussó Parcerisas, I., Riera Romaní, J., Mäkinen, L., Matsaganis, M., Arlotti, M., Kopasz, M., Szivós, P., Ritakallio, V.M., Kazepov, Y., Van den Bosch, K., Storms, B. What does it mean to live on the poverty threshold? Lessons from reference budgets. In: Cantillon, B.; Goedemé, T., Hills, J. (eds.). (2018). *Decent Incomes for all? Improving Policies in Europe*. New York: Oxford University Press.
- Goedemé, T., Storms, B., Penne, T., Van den Bosch, K. (eds.) (2015), *Pilot project for the development of a common methodology on Reference Budgets in Europe. The development of a methodology for comparable reference budgets in Europe – Final Report of the pilot project. October 2015*, Contract no. VC/2013/0554, Brussels: European Commission, 339p.
- Goedemé, T., Storms, B., Stockman, S., Penne, T., Van den Bosch, K. (2015). Towards cross-country comparable reference budgets in Europe: First results of a concerted effort. *European Journal of Social Security*, 17(1), 3-30.
- Goedemé, T., Storms, B., Van den Bosch, K. (2010). Het socio-vitaal minimum. Update 2010. *Tijdschrift voor Welzijnswerk*, 34(312), 30-37.
- Goedemé, T., Storms, B., Van den Bosch, K. (2011), De meting van armoede. *De WelzijnsGids*, 80, 25-48.

- Goedemé T., Storms, B., Van den Bosch, K., Rottiers, S., (2011). De meting van armoede in de Europese Unie : een pleidooi voor de ontwikkeling van Europese referentiebudgetten. *Tijdschrift voor sociologie*, 32 (3-4): 470-496.
- Hufkens, T., Bogaerts, K., Storms, B., Verbist, G. (2014). Nog altijd zijn er obstakels. Het effect van financiële tegemoetkomingen op onderwijsdeelname in Vlaanderen. *Thema Hoger Onderwijs*, 5(14), 32-39.
- Jérušalmy, O. (2009). "5.3. Blegium" in Warnaar, M. & Luten, A. *Handbook of Reference Budgets*. Utrecht: Nibud, 62-69.
- Maesele, T. (2018). Reference budgets and Additional Financial Help. The case of Ghent (Belgium). *EMIN Peer Review*, Antwerp, 18-19 September 2018.
- Mertens, T., & Storms, B. (2014). REMI: referentiebudgetten implementeren in de financiële hulpverlening van OCMW's. *OCMW visies*, 129(2), 19-20.
- Oosterlynck, S., Raeymaeckers, P., Coene, J., Delbeke, B., Debruyne, P., Ghys, T. (2016). Blik op energiearmoede, *Armoede en Sociale uitsluiting Jaarboek 2016*. Antwerpen: OASeS. Centrum Ongelijkheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad, Departement Sociologie, Faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit Antwerpen.
- Peeters, N., Mertens, T., Storms, B. (2016). Tiny krijgt een fiets. Tiny aan zee. Maar wat als je niet Tiny heet? Maatschappelijke participatie van kinderen uit kwetsbare gezinnen bevorderen. De rol van lokale besturen. In: *VIEWZ*, 1. P 64-71.
- Penne, T. (2018). The use of reference budgets for policy purposes. *EMIN Peer Review*, Antwerp, 18-19 September 2018.
- Penne, T., Cussó Parcerisas, I., Mäkinen, L., Storms, B., Goedemé, T. (2016). Can reference budgets be used a poverty line? *ImPRovE Working Papers* (pp. 36). Antwerp: Herman Deleeck Centre for Social Policy - University of Antwerp.
- Penne, T., Cussó Parcerisas, I., Mäkinen, L., Storms, B., Goedemé, T. (2016). Can reference budgets be used as a poverty line? *VLAS-Studies 30*, Antwerpen: Vlaams Armoedesteunpunt.
- Penne, T., Hufkens, T., Goedemé, T., Storms, B. (2018). To what extent do welfare states compensate for the cost of children? A hypothetical household approach for policy evaluations. In: *CSB Working Paper n°1811*. University of Antwerp: Herman Deleeck Centre for Social Policy.
- Storms, B. (2018). Over de ondoeltreffendheid van de bijstandsinkomens en hoe OCMW's referentiebudgetten kunnen gebruiken als maatstaf om individuele leefsituaties te beoordelen in functie van de menselijke waardigheid. *CEBUD Working Paper 1801*. Geel: CEBUD – Thomas More.
- Storms, B. (2017). *Belgian Reference Budgets for adequate social participation and their use as a flexible benchmark to evaluate the adequacy of minimum income protection*, Stream 26: Minimum Income Standards and Reference Budgets at the 15th Annual ESPAnet Conference, 14 – 16th September 2017 at Instituto Superior de Ciências Sociais e Políticas – Universidad de Lisboa (ISCSP/ULisboa), Portugal. Paper, oral presentation.
- Storms, B. (2013). Referentiebudgetten tonen de weg naar sociaal inclusieve samenleving. *De gids op maatschappelijk gebied*, 104(5), 11-17.
- Storms, B. (2012). *Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie*. Doctoraal proefschrift (PhD). Universiteit Antwerpen, Antwerpen.
- Storms, B. (2012). Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie. *TerZake*, 15(1), 33-37.
- Storms, B. (2010). *What income is needed for a dignified life?, Peer Review Using Reference Budgets for drawing up the requirements of a minimum income scheme and assessing adequacy*. Namur, Parlement Wallon.
- Storms, B., & Bogaerts, K. (2012). Kind van de rekening. onderzoek naar de doeltreffendheid van de financiële tegemoetkomingen voor kinderen ten laste. *Belgisch Tijdschrift voor Sociale Zekerheid*, 54(3).
- Storms, B., Bogaerts, K. (2012). Le dindon de la farce. Enquête sur l'efficacité des prestations financières pour les enfants à charge, *Revue belge de sécurité sociale*, 54(3), 599-645.

- Storms, B., Bogaerts, K. (2012). Referentiebudgetten en minimuminkomensbescherming in België. In D. Dierckx, S. Oosterlynck, J. Coene & A. Van Haarlem (Eds.), *Armoede en Sociale Uitsluiting, Jaarboek 2012* (pp. 89-106). Acco: Leuven.
- Storms, B., Bogaerts, K. (2013). Referentiebudgetten en minimuminkomensbescherming in België. In D. Dierckx, S. Oosterlynck, J. Coene & A. Van Haarlem (Eds.), *Jaarboek armoede en sociale uitsluiting 2012*. Antwerpen: Vlaams Armoedesteunpunt (pp. 1-17).
- Storms, B., & Cherenti, R. (2013a). De aanpassingen van minimuminkomens aan de welvaart? Vaart iedereen even wel. In L. Willy, I. Pannecoucke, J. Vranken, & R. Ronan Van (Eds.), *Armoede in België. Jaarboek 2013* (pp. p. 161-179). Leuven: Acco.
- Storms, B., & Cherenti, R. (2013b). Les adaptations du revenu minimal au bien-être ? Pour tous ? In L. Willy, I. Pannecoucke, J. Vranken, & R. Van Rossem (Eds.), *Pauvreté en Belgique. Annuaire 2013* (pp. 165-184). Leuven: Acco.
- Storms, B., Goedemé, T. (2018). Reference budgets: corrent approaches and comparability. *EMIN Peer Review*, Antwerp, 18-19 September 2018.
- Storms, B., Goedemé, T., Van den Bosch, K. (2011). De meting van armoede in de Europese Unie: een pleidooi voor de ontwikkeling van Europese referentiebudgetten. *Tijdschrift voor Sociologie*, 32(3-4), 470-496.
- Storms, B., Goedemé, T., Van den Bosch, K. (2011), Reference budgets. Are they an alternative to the current poverty line? *Conference "Growth, Social Protection and Inequality"*. Sigtuna: FISS.
- Storms, B., Goedemé, T., Van den Bosch, K. (2010), Het socio-vitaal minimum. *CSB-berichten*, Antwerpen: Centrum voor Sociaal Beleid, december 2010.
- Storms, B., Goedemé, T., Van den Bosch, K., Devuyt, K. (2013). Towards a common framework for developing cross-nationally comparable reference budgets in Europe. *ImPRovE Working Papers* (pp. 31). Antwerp: Herman Deleeck Centre for Social Policy - University of Antwerp.
- Storms, B., Goedemé, T., Van den Bosch, K., Penne, T., Schuerman, N., Stockman, S. (2014), *Review of current state of play on reference budget practices at national, regional, and local level, Pilot project for the development of a common methodology on reference budgets in Europe*, Contract no. VC/2013/0554, Brussels: European Commission, 150p.
- Storms, B., Kurcharczyk, M., Leydet, L., McKinney, C., Perek-Bialas, J., (2014). *What should an adequate old-age income entail to live in dignity? Learnings from France, Ireland and Poland. Learnings from France, Ireland and Poland. Thematic report on adequacy of income in old age drafted on behalf of AGE Platform Europe/EMIN*.
- Storms, B., Peeters, N. Cornelis, I. (2015). Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie in de OCMW praktijk: naar een meer uniforme en rechtvaardige uitvoering van het recht op maatschappelijke dienstverlening. In: Driessens, K., Sebrechts, L., Tirions, M. & Wouters, E.(eds). *Een caleidoscoop van sociaal werk onderzoek*. Acco: Leuven
- Storms, B., Peeters, N., Cornelis, I. (2014). Referentiebudgetten in de OCMW-praktijk. Maatschappelijke dienstverlening gestroomlijnd. *Alert*, 40(2), 44-52.
- Storms, B., Penne, T., Vandelannoote, D., Van Thielen, L. (2015). Rondkomen met een minimum inkomen. Hoe (on)mogelijk is dit? Studie naar de doeltreffendheid van de minimuminkomensbescherming anno 2013. *De Gids op maatschappelijk gebied*, 106(1), 18-24.
- Storms, B., Penne, T., Vandelannoote, D., Van Thielen, L. (2015). Les budgets de référence comme critère comparatif pour l'évaluation de l'efficacité de la protection des revenus minimums. comment les revenus et les dépenses nécessaires ont-ils évolué durant la période 2008-2013 ? In: *Revue Belge*
- Storms, B., Penne, T., Vandelannoote, D., Van Thielen, L. (2015). Referentiebudgetten als benchmark voor het beoordelen van de doeltreffendheid van de minimuminkomensbescherming. Hoe evolueerden inkomens en noodzakelijke uitgaven in de periode 2008-2013. In: *Belgisch tijdschrift voor sociale zekerheid*. P.497-515.
- Storms, B., Van den Bosch, K. (2010). Budgetstandaard legt de lat voor menselijke waardigheid. *Alert*.nr.1, 8-

- Storms, B., Van den Bosch, K. (2010). Quel est le revenu minimum nécessaire pour une vie digne en Flandre? Les budgets minimaux et la protection du revenu minimal. *Pensée Plurielle*, nr. 25, 63-73
- Storms, B., Van den Bosch, K. (2009). Mutual learning on reference budgets: lessons learned. In: Warnaar, M., Luten, A., (2009). *Handbook of reference budgets. On the design, construction and application of reference budgets*, European Consumer dept network.
- Storms, B., Van den Bosch, K. (2009). *Wat heeft een gezin minimaal nodig? Een budgetstandaard voor Vlaanderen*, Leuven: Acco.
- Storms, B., Van den Bosch, K. (2009). Wat heeft een gezin minimaal nodig? Vlaamse referentiebudgetten op vraag van OCMW's, *OCMW Visies* (3).
- Storms, B., Van den Bosch, K. (2009). What income do families need for social participation at the minimum? A budget standard for Flanders, *CSB-berichten*, May 2009.
- Storms, B., Van den Bosch, K., Goedemé T. (2012). Naar Europese referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie? Wat leren de Belgische budgetten, in: Vranken, J., Lahaye, W., Geets, A., Coppée C., (red.) *Armoede en sociale uitsluiting. Jaarboek 2012*. Leuven: Acco: 97-115.
- Storms, B., Van den Bosch, K., Goedemé, T. (2012). Vers des budgets de référence européens pour la participation social ? Que nous apprennent les budgets belges ? In J. Vranken, L. Willy, A. Geets, & C. Coppée (Eds.), *Pauvreté en Belgique*. (pp. 99-117). Leuven: Acco.
- Storms, B., Van Mechelen, N. (2016). De doeltreffendheid van de bijstandsinkomens. In: De Wilde, M., Cantillon, B., Vandenbroucke, F., De Bie, M. (red) (2016). *40 jaar OCMW en bijstand*. Leuven: Acco, p. 65-83.
- Storms, B., Van Thielen, L., Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie als benchmark voor het beoordelen van de adequaatheid van de minimuminkomensbescherming. In: *Actueel, informatieblad van de Vlaamse Ouderenraad*. Jaargang 17, nr. 3 – Juli 2016.
- Storms, B., Van Thielen, L., Penne, T., Goedemé, T. (Eds.) (2018). *Hoeveel inkomen is minimaal nodig? Referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie*. Brugge: De Keure (to be published).
- Van den Bosch, K., Goedemé, T., Schuerman, N., Storms, B. (2016). Reference housing costs for adequate dwellings in ten European capital regions. In: *Critical Housing Analysis*, Volume 3 (2016), 1, p.1-9
- Van den Bosch, K., Storms, B., Van Mechelen, N., & Goedemé, T. (2009). Armoedegrenzen voor Europa, in: Vranken, J., Campaert, G., Dierckx, D., Van Haarlem, A. (red.) (2009). *Arm Europa. Over armoede en armoedebestrijding op het Europese niveau*. Leuven: Acco.
- Vanhille, J., Goedemé, T., Penne, T., Van Thielen, L., Storms, B. (2018). Measuring water affordability in developed economies. The added value of a needs-based approach. *Journal of environmental management*, 217, p.611-620
- Van Thielen, L., Deflandre, D., Baldewijns, K., Boeckx, H., Leysens, G., Casman M.-T., Storms, B., Van den Bosch, K. (2010), *Minibudget. Wat hebben gezinnen nodig om menswaardig te leven in België? Onderzoek gefinancierd door Federaal Wetenschapsbeleid in opdracht van de POD MI*, Antwerpen: Centrum voor Sociaal Beleid.
- Van Thielen, L., Baldewijns, K., Boeckx, H., Leysens, G., Storms, B., Van den Bosch, K. (2011). Wat hebben 65-plussers nodig om menswaardig te kunnen leven? Een budgetstandaard voor ouderen. *Tijdschrift voor Welzijnswerk*, 35, nr. 313, 5- 16.